

Burgemeesters Herk-de-Stad 1542 – 1795

Ieder jaar 's zondags na *Sint-Jansdag* (Sint-Jan de Doper = 24 juni) koos elk van de 3 ambachten¹ twee gemeenteraadsleden. Deze zes gemeenteraadsleden kozen 2 afgevaardigden die met de twee afgevaardigden van de Prins van Luik, 2 burgemeesters benoemden. De nieuwe burgemeesters moesten de eed afleggen op het H. Evangelie in het hoge koor van de Sint-Martinuskerk. Een wet uitgevaardigd in 1646 door Ferdinandus van Beieren, de prins-bisschop van Luik en goedgekeurd door het kapittel van de kathedrale kerk van Luik. Een burgemeesterschap verliep dus over twee jaren met een tijdsperiode van 1 jaar.

Bij gebrek aan archiefstukken, kunnen de burgemeesters in Herk-de-Stad slechts vanaf 1542 genoteerd worden.

Eed van de Burgemeester opgeschreven door Hendrik Alen² eind 16^e eeuw

Eedt die men den Borgemeesteren gewoon is af te nemen.

Ick..... gelooffve ende sweer hier tot God ende den heyligen evangelie, het alde Catholycke christene gelooffve niet af te gaen, mijnen genadigen furst ende heer bisschop tot Luyck, graeffe tot Loen oock dezer sijnder stadt ende vryheyt ende der geheelder gemeynen ende borgerschap een getrouwe ende nerstige voirganger ende borgemeester te sijn, haer eene werdicheyte behoefte, mett ende gemeynbate altyt te bedencken, ende te vervorderen, end met wetentheijt nimmermeer te versuijmen oft verachten. Ende wat ick wete ende verstaen oft mij voirkoempt daer yet aen gelegen is, inden Raedt goitstyts te refereren ende laten weten. Ende wat mij bij die overheyt inden Raet bevolen oft besloten wordt, dat sulck sonder alle vertreck ende onverandert volvoert worde, der overheyt, des Raets, ende der gemeynen stadt loflijcke vryheyden alt goit heyrkomen, gewoontheijden, statuten, insettingen, ordonnatien ende gnylyck (generalyck) alles wes een getrouwe voirganger end Borgemeester naeden alden loffelyken behoirt te doen, nae myn best verstant, vermogen ende nersticheyt te handelen utschiecken ende onderhouden. En tselve niet te laten deur ymants vrintschap, viantschap, noch om giften oft gaeven daer om te nemen, dan overall goedt ende getrouwe te sijn. Daer bij dat ick der stadt inkomen trauwelick inhalen ende tot der stadt meest pfijt (profijt) sal beheren, doende daer van goide rekening end reliqua. Item dat ick om dit officie te vewerffne bij niemant en hebbe, noch bij mij selve noch bij yemant anders en hebbe met oft sonder giften oft schencken gesolliciteert, soo help mij God end sijn heylich wort.

In "Bijdrage tot de geschiedenis van de familie Alenus van Herk-de-Stad 1500-1700", een privé uitgave van de Heer Willy Alenus – Oostende, vinden we op blz. 25-27, een *proeve tot hertaling*, gemaakt door dr. Theo Coun, secretaris van de Federatie Geschied- en Oudheidkundige Kringen van Limburg.

¹ Herk had vroeger 5 ambachten. In deze tijd zijn er slechts 3 over:
- Het groot ambacht of het ambacht der smeden met St.Egidius als patroon,
- Het brouwersambacht met St.- Arnulphus als patroon,
- Het klein ambacht of het ambacht van de wevers met St.-Anna als patroon.

² Henricus Alen(us) was de peetoom van Godfried Wendelen.

Ik, ... beloof en zweer hier, bij God en het heilig evangelie, het oude katholieke, christelijke geloof niet af te vallen, voor mijn genadige vorst en heer, bisschop van Luik en graaf van Loon, ook voor deze zijn stad en haar vrijheid, voor de hele gemeente en voor alle burgers een trouwe en vlijtige vertegenwoordiger en burgemeester te zijn, haar waardigheid, levensvoorzieningen en het algemeen welzijn altijd voor ogen te houden en te bevorderen en dat alles nooit bewust te verwaarlozen of gering te schatten. Wat ik weet of verneem of wat mij belangrijk voorkomt, dat zal ik in de stadsraad op het geschikte ogenblik behandelen en meedelen. En wat mij door de overheid in de raad wordt bevolen of wat wordt besloten, dat zulks zonder dralen en ongewijzigd uitgevoerd worde, conform de eerbiedwaardige vrijheden, het goed gebruik, het gewoonterecht, de statuten, voorschriften en ordonnanties van de overheid van de raad en de stadsgemeenschap en in het algemeen alles wat een getrouwe vertegenwoordiger en burgemeester naar oude loffelijke gewoonte behoort te doen, naar mijn beste weten, kunnen en inzet uit te voeren, elders (= op andere plaatsen buiten de stad) te behandelen en te onderhouden. En dat alles zal ik niet nalaten omwille van iemands vriendschap of vijandschap, noch om daarvoor giften of geschenken aan te nemen, maar integendeel overal goed en trouw te zijn.

Bovendien zal ik de inkomsten van de stad trouw innen, ze tot het meeste profijt van de stad beheren en daarover rekenschap, goede boekhouding en kwijtschriften afleggen. Tenslotte zweer ik dat om dit ambt te verwerven, niemands tussenkomst werd gesolliciteerd, noch door mij persoonlijk, noch door iemand anders, met of zonder giften of geschenken. Zo helpe mij God en zijn heilig woord.

Bronnen:

“ 'T Nieuws der Week” over verscheidene weken: Bijdrage tot de geschiedenis der Stad Herck - E. H. Silvereysen.

Vertaling eed: “Bijdrage tot de geschiedenis van de familie Alenus van Herk-de-Stad 1500-1700”, een privé uitgave van de Heer Willy Alenus - Oostende, blz. 25-27.

Bewerking: Hille Raskin en André Smeets